

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

Kamu bankaları, ekonomi yönetiminin en önemli araçlarından biridir. Ancak kamu bankalarının “kamu yararı” ekseninde kullanılabilmesi, güçlü bir yönetim, şeffaflık ve denetim süreçlerinin iyi işletilebilmesi ile mümkündür.

Türkiye Halk Bankası A.Ş.'nin 2024 yılı Sayıştay Denetim Raporu, bankanın kurumsal yapısının TVF ağırlığıyla birlikte kamu politikası alanına daha fazla eklemlendiğini göstermektedir. Türkiye Halk Bankası A.Ş.'nin sermayesinin %91,49'u TVF'de, halka açıklık %8,505 düzeyindedir. 2017'de TVF'ye devir ve 2022–2023 dönemindeki tahsisli sermaye artırımlarıyla bu payın %91,49'a yükseldiği de ilgili raporda yer almaktadır. Ayrıca, “kamu payları satılincaya kadar” Banka'nın idare ve temsiline bakanlık eliyle yürütülmesine ilişkin düzenleme raporda bulunmaktadır. Bu durum, kamu bankasının stratejik hedeflerinin kim tarafından, hangi performans kriterleriyle ve hangi hesap verme mekanizmasıyla belirlendiği sorusunu gündeme getirmektedir.

Raporda yer alan ve denetim görüşüne dayanak teşkil eden menkul kıymet sınıflandırması/muhasebeleştirilmesi sorunu (s. 22–23), 2018–2024 yılları arasında devam eden kronik bir sorun olarak görülmektedir (s.22–36).

2024 yılı için aktif toplam ve özkaynak etkileri raporda +6,34 milyar TL ve +2,59 milyar TL olarak yer almaktadır (s.34–35). Bu düzeyde bir bulgunun tekrarlanması, denetim bulgularının kapanması, kurumsal kapasite, yönetim kalitesi ve şeffaflık bakımından Cumhurbaşkanlığı düzeyinde stratejik bir değerlendirmeyi gerektirir.

Ayrıca son yıllarda Halkbank'a ilişkin uluslararası yargı süreçlerinin ve risk başlıklarının kamuoyuna yansıdığı bilinmektedir. Bu tür süreçlerin kamu bankacılığı üzerinde itibar, maliyet ve operasyonel risk yaratma durumu kaçınılmazdır.

Bu çerçevede, kamu bankalarının yönetişimi, TVF'nin rolü, Sayıştay bulguları ve olası itibar/hukuki risklerin kamu maliyesine etkileri açısından aşağıdaki soruların yanıtlanması gerekmektedir.

1. Halkbank'ta TVF payının %91,49 olduğu dikkate alındığında, bankanın stratejik hedefleri, risk iştahı ve kredi politikası hangi üst politika belgeleriyle belirlenmektedir? Bu belgeler kamuoyuna açık mıdır?
2. Raporda yer alan "kamu payları satılıncaya kadar idare ve temsilin Bakanlık eliyle yürütülmesi" hükmü kapsamında, Cumhurbaşkanlığı düzeyinde kamu bankalarının yönetim performansını izleyen bir mekanizma bulunmakta mıdır?
3. Denetim görüşüne dayanak olan menkul kıymet sınıflandırması/muhasebeleştirilmesi sorununun 2018-2024 döneminde tekrarlaması karşısında, Cumhurbaşkanlığı, bu bulgunun "düzeltilmesi" için bankadan hangi somut takvim ve aksiyon planını istemiş midir?
4. 2024 yılı için raporda yer alan aktif toplam +6,34 milyar TL ve özkaynak +2,59 milyar TL etkisi kamu bankacılığının güvenilirliği açısından değerlendirilmiş midir? Değerlendirildiyse sonuçları nelerdir?
5. Bankanın takipteki kredilerin 2023'te 18,54 milyar TL iken 2024'te 30,40 milyar TL'ye çıkması karşısında Cumhurbaşkanlığı düzeyinde bir uyarı/önlem seti hazırlanmış mıdır?
6. Raporda iç kontrol denetimlerinde "tenkit konusu hususa rastlanmadığı" ifadesi (s.96-97) ile kredi süreçlerindeki yoğun bulgular arasındaki çelişki Cumhurbaşkanlığı tarafından değerlendirilmiş midir? Bu çelişkiyi gidermek için hangi yapısal önlemler planlanmaktadır?
7. Halkbank'a ilişkin uluslararası yargı/itibar risklerinin kamu maliyesine olası etkilerinin izlenmesi için Cumhurbaşkanlığı bünyesinde bir risk değerlendirme mekanizması var mıdır? Varsa hangi kurumlarla koordinasyon sağlanmaktadır?
8. Sayıştay bulgularının "bulgu bazında kapanma oranı", kapanma süreleri ve tekrar eden bulguların listesi Cumhurbaşkanlığına periyodik olarak raporlanmakta mıdır? Raporlanıyorsa son üç yıla ilişkin özet nedir?